



DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref
2003/443- P/KIR

Vår ref
200304073-4/ENR

Dato
01.09.2003

Høring - NOU 2003:14 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven - særskilt om klage, innsigelse og konsekvensutredning

Vi viser til oversendelse 7.7.2003.

Miljøverndepartementet har sendt planlovutvalgets annen delutredning på høring med frist for å avgi uttalelse 1.12.2003. Det tas imidlertid sikte på å utarbeide et utkast til ot.prp. om enkelte av utvalgets forslag allerede inneværende år. Dette gjelder forslag om innsigelse og mekling, forholdet til forvaltningsloven og klage, planbeskrivelse og planprogram, konsekvensutredninger av planer med vesentlige virkninger og konsekvensutredninger for sektorplaner samt tiltak etter andre lover. Høringsfristen for disse områdene er satt til 1.9.2003.

Høringsfristen for de av forslagene til planlovutvalget som er tatt ut av den ordinære høringen er svært kort tatt i betraktning at den løper gjennom sommerferien. Vi ber derfor om at Miljøverndepartementet etter avslutningen av høringen tar kontakt for nærmere å drøfte de områdene vi tar opp.

For Nærings- og handelsdepartementet vil det være viktig at en i oppfølgingen av utvalgets forslag lykkes i å etablere et plansystem som er enklere, mindre byråkratisk, mer forutsigbart og mer tidseffektivt enn dagens plan- og bygningslov. Dette bør være et sentralt mål for det videre lovutviklingsarbeid og en forutsetning for å fremme en ny lov. Vi vil komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med vår høringsuttalelse som omhandler de øvrige av planlovutvalgets forslag. Vi er imidlertid allerede nå i betydelig tvil om hvorvidt forslaget om planbeskrivelse og planprogram bidrar til utvikling av en enklere og mer effektiv plan- og bygningslov. Slik opplegget er beskrevet, virker det

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Nærings- og handelsøkonomisk avdeling	Saksbehandler
Postboks 8014 Dep	Einar Gerhardsens plass 1	22 24 90 90		Einar N. Ruud
0030 Oslo		Org no. 972 417 890	Telefaks 22 24 05 05	22 24 67 39

svært arbeidskrevende for både bedriftene og kommunene.

Innføring av planbeskrivelse og planprogram er nye elementer i plan- og bygningsloven og sentrale i forslaget til nye lovbestemmelser. Det derfor uheldig at disse områdene er tatt ut av den ordinære høringen. Dette kan bidra til å svekke en helhetlig og koordinert behandling av en omfattende og krevende høringssak.

§ 1-8 Planbeskrivelse og planprogram

Forslaget til ny § 1-8 innebærer at det innføres planprogram og planbeskrivelse. Planprogrammet skal være grunnlaget for planarbeidet, og planbeskrivelsen skal følge saken. En stor del av reguleringsplanforslagene etter dagens system skjer etter initiativ fra næringslivet. Etter vår vurdering kan innføring av planprogram og planbeskrivelse føre til en omfattende og byråkratisk behandling av private reguleringsforslag (områdeplaner) fra næringslivet. Dette kan bidra til unødvendig lang saksbehandlingstid og økte kostnader for forslagsstiller. For at det nye systemet skal fungere mest mulig effektivt, og kravet til utredninger ikke skal bli for omfattende og kostnads-krevende, mener vi at det er nødvendig med følgende tillegg til § 1-8, annet ledd:

”Planbeskrivelsen og planprogrammet skal ikke være mer omfattende enn nødvendig for å kunne ta standpunkt til planforslaget.”

Vi tror en slik presisering er nødvendig for at utredningene som kreves skal holdes på et rimelig nivå. Vår erfaring med omfattende utredningskrav i forbindelse med gjennomføring av konsekvensutredninger etter dagens plan- og bygningslov understreker dette behovet. En slik presisering vil etter vår vurdering kunne bidra til en enklere og mindre byråkratisk planbehandling.

Det er hensiktsmessig at kommunen og forslagsstiller/tiltakshaver ved oppstart av arbeidet med planprogrammet sammen i et utbyggingsmøte setter opp en bindende fremdriftsplan for håndteringen av den administrative behandlingen av plansaken i kommunen. For å øke forutsigbarheten og effektiviteten bør plansaken kobles til behandlingen av byggesaken slik at det allerede ved oppstart med arbeidet med planprogrammet er lagt føringer for behandlingen av både plan- og byggesaksbehandlingen.

Det fremgår at mangler ved planbeskrivelsen kan være en saksbehandlingsfeil som kan gi grunnlag for klage. Vi foreslår at det skal være vesentlige mangler som kan gi grunnlag for klage. Mindre forhold som kan korrigeres i den videre prosess bør ikke gi grunnlag for klage. Det er i denne sammenheng viktig at det finnes forutsigbare krav til hvilke elementer som alltid skal inngå i planbeskrivelsen. Dette er sentralt for at planmyndigheten skal kunne ha et redskap for å vurdere om planbeskrivelsen er tilstrekkelig. Vi regner med at nærmere innhold angis i forskrift til loven.

§ 1-9 Konsekvensutredning av planer med vesentlige virkninger

Forslaget fra planlovutvalget innebærer at de nåværende bestemmelser om konsekvensutredninger i plan- og bygningsloven kap. VII-a integreres i den kommunale planprosessen. Kommunen vil være ansvarlig for saksbehandlingen. Basert på vår erfaring som ansvarlig for å få gjennomført konsekvensutredninger for større næringslivsprosjekter (industrieltak, kjøpesentra og kontorbygg), tror vi dette kan være et hensiktsmessig forslag. Det kan trolig bidra til bedre offentlig ressursutnyttelse og en forutsigbar prosess, forutsatt at det utarbeides et enklere og mer tidseffektivt regelverk enn i dag.

Etter dagens bestemmelser er det Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (Bergvesenet) som er ansvarlig for at det utarbeides konsekvensutredning for massetak. Plan- og bygningsloven er en sentral rammebetingelse for etablering og oppstart av mineralvirksomhet. Bergvesenets rolle har vært viktig for å skape like rammevilkår for næringen over hele landet. Etaten har god faglig kompetanse på området. En integrering av konsekvensutredninger i planprosessen vil innebære at kommunene skal håndtere konsekvensutredninger også for mineralsaker. Vi mener at den kompetanse som Bergvesenet har opparbeidet må komme til nytte også i det nye regelverket. Dette vil være en fordel både for kommunene og for mineralnæringen.

For å gi Bergvesenet en aktiv rolle til fordel for næringsliv og kommune, foreslår vi at det er kommunen i samråd med Bergvesenet som fastsetter utredningsprogrammet for konsekvensutredningen. Et tilsvarende prinsipp er allerede etablert for Svalbard. I praksis vil dette bety at kommunen under arbeidet med forslaget til program for plan- og utredning kontakter Bergvesenet som vil gi sine innspill. Vi foreslår videre at saken forelegges Bergvesenet før den sendes på høring. Det bør settes en kort frist for innspillene til Bergvesenet.

§ 1-14 Innsigelse og mekling, sjettede ledd: "Det kan ikke fremmes ny innsigelse mot forhold som tidligere har vært gjenstand for innsigelse og avgjort etter reglene her".

Vi slutter oss til forslaget om at det ikke kan fremmes ny innsigelse mot forhold som tidligere har vært gjenstand for innsigelse. Vi er enige med planlovutvalget i at dette kan bidra til økt effektivitet i planleggingen. Departementet har enkelte merknader til de øvrige leddene i § 1-14, herunder forslaget fra et mindretall i utvalget om bortfall av retten til å fremme innsigelse. Vi vil komme nærmere tilbake til § 1-14 i forbindelse med den ordinære høringen av lovforslaget.

§ 1-15 Forholdet til forvaltningsloven og klage, annet ledd andre punktum: "Det kan likevel ikke klages på forhold som er avgjort tidligere gjennom klage eller innsigelse".

Departementet slutter seg til forslaget om at det ikke kan klages på forhold som er avgjort tidligere gjennom klage eller innsigelse. Vi er enige med utvalget i at dette kan øke forutsigbarheten og effektiviteten i plansystemet. Dette er ikke minst viktig i forhold til næringslivet som i dagens system står for en vesentlig del av reguleringsplanene i kommunene (områdeplan/detaljplan i forslag til nytt lovverk).

§17-1 til og med § 17-5 Konsekvensutredninger for sektorplaner samt tiltak etter andre lover

Forslagene i § 17-1 til og med § 17-5 omfatter tiltak som kan iverksettes uten plan etter plan- og bygningsloven, men hvor f.eks. en tillatelse etter annen lov vil være utslagsgivende.


I dagens system med konsekvensutredninger finnes det en gruppe næringslivssaker som etter vår erfaring ikke kan sies å ha vesentlige konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn, men som likevel omfattes av regelverket slik det er utformet i dag. Det er utvidelser og endringer av eksisterende industriltak som skjer på bedriftens område som allerede er regulert til næringsvirksomhet. Konsekvensene av driften er allerede godt kjent etter mange års produksjon. Når produksjonen utvides tas det i bruk mer moderne teknologi (BAT) enn ved nåværende drift. Dette har som følge at utslipp til luft og vann kan holdes om lag på dagens nivå selv om produksjonen øker. På bakgrunn av vår erfaring med denne type saker reiser vi spørsmålet om denne kategorien tiltak fremdeles skal omfattes av bestemmelsene. Det kan være hensiktsmessig at Miljøverndepartementet og Nærings- og handelsdepartementet sammen drøfter denne problemstillingen, dvs. behovet for fortsatt konsekvensutredning av utvidelser og endringer av næringstiltak.


§ 17-1 har som virkeområde tiltak som kan ha vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn. Oppfangingskriteriene for tiltak som har vesentlige virkninger må fremkomme av forskrift som i dag (Vedlegg I og Vedlegg II til forskrift om konsekvensutredninger). Etter vår erfaring vil investeringen for tiltaket være et egnet oppfangingskriterium også i nye regler. Vi tror imidlertid at det er grunnlag for å heve oppfangingskriteriet i forhold til dagens kriterium på 400 mill. kroner (indeksregulert til 445 mill. kroner) i Vedlegg I.1.14. Også for de øvrige næringstiltak bør det kunne være grunnlag for en høyere grense. Vi vil komme nærmere tilbake til dette spørsmålet i forbindelse med utarbeidelse av forskrifter.

Plandirektivet til EU omfatter hovedsakelig planlegging etter plan- og bygningsloven. Dette kan innebære at Norge har frihet til å avgjøre om planer som ikke omfattes av plan- og bygningsloven skal omfattes av de nye bestemmelsene. Av hensyn til å utvikle en enklere og mer smidig offentlig sektor, mener vi at det ikke er hensiktsmessig at planlegging som det ikke eksplisitt stilles krav om i plandirektivet til EU skal inngå i de

nye bestemmelsene. Vi mener således at utvikling av ny plan- og bygningslov bør holdes innenfor rammene av hva Norge er forpliktet til i henhold til EØS-avtalen.

Med hilsen


Morten Berg (e.f.)
ekspedisjonssjef


Randi Wilhelmsen
avdelingsdirektør